

Littafin Daniyel—Na ɗari da saba'in da huɗu

Basirorin Annabci da Wahayin Allahntaka: Fahimtar Wahayin Daniyel da Abubuwan da Yake Nuni da Su ga Kwanaki na Karshe

Jeff Pippenger
2024-04-04

Yayinda muke duban yaƙin wakilci na uku, wanda aka wakilta a ayoyi na goma sha uku zuwa goma sha biyar, za mu tuna da abin da ya riga ya kai ga waɗannan ayoyi. A babi na goma, Daniyel ya karɓi wahayi na ƙarshe, kuma ta haka aka bayyana shi a matsayin mai fahimtar wahayi na annabci na ciki da na waje duka. Kalmar Ibrananci “dabar,” wadda take nufin “kalma,” an fassara ta da “abu.” A babi na tara, sa’ad da Jibra’ilu ya zo domin ya sa Daniyel ya fahimci wahayin kwanaki dubu biyu da ɗari uku, kalmar Ibrananci “dabar” an fassara ta da “al’amari.”

I, yayin da nake magana cikin addu’a, ga shi, mutumin nan Jibrilu, wanda na gani a cikin wahayin tun farko, aka sa ya tashi da sauri, ya taɓa ni wajen lokacin hadayar yamma. Sai ya sanar da ni, ya yi magana da ni, ya ce, Ya Daniyel, yanzu na fito domin in ba ka basira da fahimta. A farkon roƙe-roƙenka umarni ya fito, ni kuwa na zo in nuna maka; gama kai ƙaunatacce ne ƙwarai: saboda haka ka fahimci al’amarin, ka kuma lura da wahayin. Daniel 9:21–23.

Lokacin da Jibrilu ya gaya wa Daniyel ya “fahimci al’amarin, ka kuma yi la’akari da wahayin,” an fassara kalmar Ibrananci “biyn” duka a matsayin “fahimta” da kuma “yi la’akari da.” Ma’anar kalmar ita ce rarrabe abu a cikin tunani. Jibrilu ya sanar da Daniyel cewa ya yi rarrabewa ta tunani tsakanin “dabar” da aka fassara da “al’amari” da kuma “mareh”, wadda aka fassara da “wahayi”. Domin ya fahimci fassarar da Jibrilu yake ba Daniyel game da annabcin shekaru dubu biyu da ɗari uku, ya kamata Daniyel ya gane bambanci tsakanin wahayin annabci da aka wakilta a matsayin “al’amari” da kuma wahayin annabci na “mareh”. “Al’amarin”, wanda shi ne “dabar,” ma’ana kalma, yana wakiltar layin annabci na waje, kuma wahayin “mareh” yana wakiltar layin annabci na ciki.

A cikin sura ta goma na littafin Daniyel, gaskiya ta farko da ake bayyana wa mai nazarin annabci ita ce, Daniyel yana wakiltar mutanen Allah a kwanaki na ƙarshe waɗanda suka fahimci duka layukan annabci na ciki da na waje.

A shekara ta uku ta Sarusas, sarkin Farisa, an bayyana wa Daniyel wani al’amari, wanda ake kira sunansa Belteshazzar; al’amarin kuwa gaskiya ne, amma lokacin da aka kayyade yana da tsawo; shi kuma ya fahimci al’amarin, kuma ya sami ganewa game da wahayin. Daniyel 10:1.

“Abin,” shi ne kalmar Ibraniyanci “dabar,” kuma “wahayin,” shi ne wahayin “mareh.” A matsayin annabi, Daniyel yana wakiltar mutanen Allah na kwanaki na ƙarshe, waɗanda cikakkiyar cikas su ita ce mutum dubu ɗari da arba'in da huɗu. Shekara ta uku ta Sairus tana sanya Daniyel a cikin layin gyara da ya fara a lokacin ƙarshe a 1989. A cikin “waɗannan kwanaki,” masu wakiltar tarihin daga 1989 zuwa dokar Lahadi mai zuwa nan ba da jimawa ba a Amurka, Daniyel yana makoki na

makonni uku. A cikin layin gyara na mutum dubu ɗari da arba'in da huɗu, wannan lokacin makoki yana nuna kwanaki uku da rabi da shaidun biyu na Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha ɗaya suke a mace a kan titi. Titin babban birnin nan na Saduma da Masar, inda kuma aka gicciye Ubangijinmu, shi ne kuma kwarin kasusuwan busassu matattu na Ezekiyel.

A cikin sura ta goma, an canja Daniyel ya zama cikin surar Almasihu, kuma an taɓa shi sau uku tun kafin Jibra'ilu ya fassara wahayin da Daniyel ya gani. Wahayin ya haifar da rarrabuwa tsakanin rukuni biyu na masu sujada. Bisharar madawwami kullum tana haifar da rukuni biyu na masu sujada. Daniyel ya wakilci rukunin masu sujada da aka wakilta a matsayin ɗari da arba'in da huɗu dubu, sabanin rukunin da suka gudu da tsoro daga wahayin.

Kafin sura ta goma, Jibra'ilu ya zo wa Daniyel sau uku domin ya fassara wahayi. Ya fassara wahayan surori na bakwai da na takwas, waɗanda suka kwatanta masarautun annabcin Littafi Mai Tsarki a bayyanarsu ta siyasa (sura ta bakwai), da kuma bayyanarsu ta addini (sura ta takwas). Sa'an nan a sura ta tara Jibra'ilu ya fassara annabcin shekaru dubu biyu da ɗari uku. Jibra'ilu ya zo a sura ta goma domin ya kammala fassarar da aka bari ba a cika ta ba a sura ta tara, kuma ya ba Daniyel fassarar wahayin da ya haifar da rukuni biyu na masu sujada. Da farko Jibra'ilu ya ba Daniyel cikakken bayani na gaba ɗaya game da wahayin a aya ta goma sha huɗu.

Yanzu na zo ne domin in sa ka fahimci abin da zai sami mutanenka a kwanaki na ƙarshe; gama har yanzu wahayin na kwanaki masu yawa ne. Daniel 10:14.

Wahayin Almasihu, wanda ya haifar da azuzuwa biyu na masu sujada, yana wakiltar abin da zai sami mutanen Allah a kwanaki na ƙarshe. Fassarar surori na bakwai da takwas ta kasance fassarar tarihin da aka wakilta ta wurin tashi da fāɗuwar masarautun annabcin Littafi Mai Tsarki, kamar yadda aka misalta su da dabbobin farauta da dabbobin haikali bi da bi. Fassarar sura ta tara kuwa, ta kasance cikakken rarrabewar lokuta daban-daban na annabci da aka wakilta a cikin annabcin shekaru dubu biyu da ɗari uku. Ta wata hanya, wahayin Almasihu cikin ɗaukakarsa a sura ta goma ya wakilta abin da zai sami mutanen Allah a kwanaki na ƙarshe. Kafin Jibrilu ya fara da cikakken shimfiɗar tarihin, wadda ita ce fassarar wahayin Almasihu cikin ɗaukakarsa, sai ya tunatar da Daniyel cewa ya riga ya faɗa masa abin da fassarar take wakilta.

Sa'an nan ya ce, Ka san dalilin da ya sa na zo gare ka? Yanzu kuma zan koma in yi yaƙi da shugaban Farisa; sa'ad da kuwa na tafi, ga shi, shugaban Girka zai zo. Daniel 10:20.

Jibra'ilu ya tunatar da Daniyel cewa ya gaya wa Daniyel a aya ta goma sha huɗu cewa ya zo ne domin ya sa Daniyel ya fahimci abin da zai sami mutanen Allah a kwanaki na ƙarshe, kuma yana sa ran Daniyel ya ɗora gabatarwar tarihi na annabci da za ta biyo baya cikin wannan mahallin. Daniyel kuwa yana neman takamaiman fahimta tun daga ranar farko da ya fara makoki.

Sai ya ce mini, Kada ka ji tsoro, Daniyel: gama tun daga ranar farko da ka sa zuciyarka ga fahimta, da kuma kaskantar da kanka a gaban Allahnka, an ji kalmominka, ni kuwa na zo ne sabili da kalmominka. Amma shugaban mulkin Farisa ya yi tsayayya da ni kwana ashirin da ɗaya: amma ga shi, Mika'ilu, ɗaya daga cikin manyan sarakuna, ya zo domin ya taimake ni; ni kuwa na tsaya a can tare da sarakunan Farisa. Daniel 10:12, 13.

Bayan makwanni uku na zaman makoki na Daniyel, ya ga wahayin Almasihu, wanda a ma'anar annabci ya yi daidai da wahayin Almasihu da Yohanna a Batmos ya shaida.

Ba karamin mutum ba ne face Dan Allah ya bayyana ga Daniyel. Wannan kwatancin ya yi kama da wanda Yahaya ya bayar sa'ad da aka bayyana masa Almasihu a Tsibirin Patmos. Ubangijinmu yanzu ya zo tare da wani manzon sama domin ya koya wa Daniyel abin da zai faru a kwanaki na karshe. An ba Daniyel wannan sani, kuma aka rubuta shi ta wurin hurarriyar wahayi domin mu, waɗanda iyakar duniya ta zo a kanmu.

“Manyan gaskiyar da Mai-fansar duniya ya bayyana domin waɗanda suke neman gaskiya ne kamar neman boyayyun taskoki. Daniyel tsohon mutum ne. Ya shafe rayuwarsa a tsakiyar ruɗanin kotun arna, hankalinsa kuwa ya cika da al'amuran daula mai girma; duk da haka sai ya ware kansa daga dukan waɗannan, ya wahalar da ransa a gaban Allah, yana neman sanin nufin Maɗaukaki. Kuma a matsayin amsa ga roke-rokensa, an isar da haske daga fadodin sama domin waɗanda za su rayu a kwanaki na karshe. To, da wane irin kwazo ya kamata mu nemi Allah, domin ya buɗe fahimtarmu mu gane gaskiyar da aka kawo mana daga Sama.”

“Ni kuwa Daniyel ni kaɗai na ga wahayin; gama mutanen da suke tare da ni ba su ga wahayin ba; amma wata babbar rawa ta faɗa musu, har suka gudu suka buya kansu.... Kuma ba wani ƙarfi da ya rage a cikina; gama kyawuna ya juye a cikina ya zama ruɓa, ban kuma riƙe wani ƙarfi ba.’ Haka zai zama ƙwarewar kowane mutum da aka tsarkake da gaske. Gwargwadon yadda ganewarsu game da girma, ɗaukaka, da kamalar Almasihu take ƙara fayyacewa, haka kuma za su fi ganin rauninsu da ajizancinsu sarai. Ba za su kasance da wata niyya ta jingina wa kansu halin rashin zunubi ba; abin da ya bayyana daidai ne kuma kyakkyawa a gare su a cikin kansu, idan aka kwatanta shi da tsarkin da ɗaukakar Almasihu, zai bayyana ne kawai a matsayin abin da bai cancanta ba kuma mai ruɓewa. Sa’ad da mutane suka rabu da Allah ne, sa’ad da suke da ganewa marar fayyacewa ƙwarai game da Almasihu, sai su ce, ‘Ni marar zunubi ne; an tsarkake ni.’”

“Sa’an nan Jibra’ilu ya bayyana ga annabin, ya kuma yi masa magana haka; ‘Ya Daniyel, mutum ƙaunatacce ƙwarai, ka fahimci kalmomin da nake faɗa maka, ka kuma tsaya a miki; gama zuwa gare ka ne yanzu aka aiko ni. Da ya faɗa mini wannan magana kuwa, sai na tsaya ina rawar jiki. Sa’an nan ya ce mini, Kada ka ji tsoro, Daniyel; gama tun daga ranar farko da ka sa zuciyarka ga fahimta, ka kuma ƙaskantar da kanka a gaban Allahnka, an ji kalmominka, ni kuma na zo saboda kalmominka.’”

“Wace babbar ɗaukaka ce Maɗaukakin Sama ya nuna wa Daniyel! Ya ta’azantar da bawansa mai rawar jiki, ya kuma tabbatar masa cewa an ji addu’arsa a Sama, kuma a matsayin amsar wannan addu’a mai zafi, aka aiko mala’ika Jibra’ilu domin ya rinjayi zuciyar sarkin Farisa. Sarkin ya yi tsayayya da motsin Ruhun Allah a cikin makwanni uku ɗin nan da Daniyel yake azumi yana kuma addu’a, amma an aiko Yariman Sama, shugaban mala’iku, Mika’ilu, domin ya juya zuciyar sarkin mai taurin kai ya ɗauki wani tabbataccen mataki don amsa addu’ar Daniyel.”

“Sa’ad da ya faɗa mini irin waɗannan kalmomi, sai na sunkuyar da fuskata ƙasa, na zama marar magana. Sai ga shi, wani mai kama da siffar ’ya’yan mutane ya taɓa leɓunana.... Ya ce,

Ya kai mutum kaunatacce kwarai, kada ka ji tsoro: salama ta tabbata a gare ka; ka yi karfi, i, ka yi karfi. Sa'ad da kuwa ya yi mini magana, sai na sami karfi, na ce, Bari ubangijina ya yi magana; gama ka karfafa ni.' Girman daukakar Allah da aka bayyana wa Daniyel ya yi yawa har ba zai iya jure ganin ta ba. Sa'an nan manzon Sama ya lullube hasken kasancewarsa, ya bayyana ga annabin a matsayin 'wani mai kama da siffar 'ya'yan mutane.' Da ikon Allahntakarsa ya karfafa wannan mutum mai aminci da bangaskiya, domin ya ji sakon da aka aiko masa daga wurin Allah.

"Daniyel bawa ne mai aminci na Madaukaki. Doguwar rayuwarsa ta cika da ayyukan hidima masu daraja domin Ubangijinsa. Tsarkin halinsa, da amincinsa marar karkata, ba abin da ya kai su sai tawali'un zuciyarsa da nadamarsa a gaban Allah. Muna maimaitawa, Rayuwar Daniyel misali ce da wahayi ya tabbatar na tsarkakewa ta gaskiya." Review and Herald, Fabrairu 8, 1881.

Kwarewar Daniyel a sura ta goma tana wakiltar mutanen Allah a kwanaki na karshe, wadanda, kamar Daniyel da Yohanna, suke fahimtar Wahayin Yesu Almasihu. Mabuɗin sanya Daniyel cikin tarihin annabci inda kwarewarsa take ya dogara ne a kan gaskiyar cewa yana cikin makoki, kuma an aiko Mika'ilu a karshen kwanaki ashirin da ɗaya. A aya ta farko, Daniyel ya rubuta cewa yana da fahimtar duka wahayin cikin gida da na waje na annabci. Kafin kwanaki ashirin da ɗaya, Daniyel yana da cikakkiyar fahimta marar cika game da wahayoyi biyun, amma da fassarar Jibra'ilu, Daniyel ya fahimci "abu" da "wahayin" sarai a matsayin wahayi daban-daban.

"Yayinda lokaci ya kusanto domin cika shekaru saba'in na bautar talala, zuciyar Daniyel ta shiga babban damuwa game da annabce-annabcen Irimiya. Ya ga cewa lokaci ya yi kusa da Allah zai ba zaɓaɓɓen mutanensa wata jarabawa kuma; sai da azumi, da kasantar da kai, da addu'a, ya roki Allah na Sama a madadin Isra'ila, da wadannan kalmomi: 'Ya Ubangiji, Allah mai girma mai ban-tsoro, mai kiyaye alkawari da jinkai ga wadanda suke kaunarka, da kuma ga wadanda suke kiyaye umarnanka'; mun yi zunubi, mun aikata mugunta, mun yi aikin sharri, mun yi tawaye ma, har da karkacewa daga farillanka da hukunce-hukuncenka; ba mu kuma saurari bayinka annabawa ba, wadanda suka yi magana da sunanka ga sarakunanmu, da shugabanninmu, da kakanninmu, da kuma ga dukan mutanen kasar.'

"Ku lura da wadannan kalmomi. Daniyel bai shelanta aminci nasa a gaban Ubangiji ba. Maimakon ya yi iƙirarin cewa shi mai tsarki ne, kuma mai tsabtar rai ne, ya danganta kansa da masu zunubi na gaskiya cikin Isra'ila. Hikimar da Allah ya ba shi ta fi hikimar masu hikima na duniya nesa ba kusa ba, kamar yadda hasken rana mai haskawa a cikin sammai da tsakar rana ya fi karamin tauraro mafi raunin haske haske. Duk da haka, ku yi tunani a kan addu'ar da ta fito daga bakin wannan mutumin da Sama ta yi wa tagomashi kwarai. Cikin zurfin kasantar da kai, tare da hawaye, da karyewar zuciya, yana roko domin kansa da kuma domin mutanensa. Ya buɗe ransa sarai a gaban Allah, yana furta kasancinsa, yana kuma amincewa da girman Ubangiji da daukakarsa."

"Wace kwazo da tsananin zafi ne suke bayyana cikin roke-rokensa! Yana kara kusantuwa ga Allah. Hannun bangaskiya ya miƙu sama domin ya kama alkawuran Madaukaki marasa kasawa. Ransa yana ta kokawa cikin azaba. Kuma yana da tabbacin cewa an ji addu'arsa. Yana jin cewa nasara tashi ce. Da ace mu a matsayin al'umma za mu yi addu'a kamar yadda Daniyel

ya yi addu'a, mu kuma yi kokawa kamar yadda ya yi kokawa, muna kaskantar da rayukanmu a gaban Allah, da mun ga amsoshi ga roke-rokenmu masu bayyani kamar waɗanda aka ba Daniyel. Ku saurara yadda yake gabatar da karar tasa a gaban kotun Sama:

“Ya Allahna, ka karkata kunnenka, ka ji; ka buɗe idanunka, ka dubi rushe-rushenmu, da birnin da ake kira da sunanka; gama ba domin adalcinmu ba ne muke gabatar da roke-rokenmu a gabanka, sai domin yawan jinkanka. Ya Ubangiji, ka ji; Ya Ubangiji, ka gafarta; Ya Ubangiji, ka saurara, ka aikata; kada ka jinkirta, saboda kanka, ya Allahna; gama birninka da mutanenka ana kiransu da sunanka. Kuma yayinda nake magana, ina addu'a, ina furta zunubina da zunubin mutanena, ... sai ga mutumin nan Jibrilu, wanda na gani a cikin wahayin tun farko, yana tashi da sauri, ya taɓa ni wajen lokacin hadayar maraice.”

“Yayin da addu'ar Daniyel take tashi zuwa sama, sai mala'ikan Jibra'ilu ya gangaro da sauri daga kotunan sama, domin ya gaya masa cewa an ji roke-rokensa kuma an amsa su. An aike wannan babban mala'ika domin ya ba shi hikima da fahimta,—ya buɗe masa asiran zamanai masu zuwa. Haka kuwa, yayin da yake da gaske yana neman ya sani ya kuma fahimci gaskiya, aka kawo Daniyel cikin tarayya da manzon da Sama ta wakilta.

“Mutumin Allah yana addu'a ne, ba domin wani tashiwar jin daɗi mai faranta zuciya ba, amma domin sanin nufin Allah. Kuma yana marmarin wannan sani ne, ba domin kansa kaɗai ba, amma domin mutanensa. Babban nauyin da yake ɗauke da shi shi ne saboda Isra'ila, waɗanda ba sa, a ma'anar da ta fi tsauri, kiyaye dokar Allah. Ya amince cewa dukan masifun da suka same su sun zo a kansu ne sakamakon saɓonsu ga wannan tsattsarkan doka. Ya ce, ‘Mun yi zunubi, mun aikata mugunta.... Domin zunubanmu da kuma mugayen ayyukan kakanninmu, Urushalima da mutanenka sun zama abin zargi ga dukan waɗanda suke kewaye da mu.’ Sun rasa keɓaɓɓen halinsu, mai tsarki, a matsayin zaɓaɓɓen mutanen Allah. ‘Yanzu fa, ya Allahnmu, ka ji addu'ar bawanka, da roke-rokensa, ka kuma sa fuskarka ta haskaka bisa ga tsattsarkan wurinka da ya zama kufai.’ Zuciyar Daniyel ta juya da matsananciyar marmari zuwa ga kufaɓɓen tsattsarkan wurin Allah. Ya san cewa cigabansa ba zai iya komowa ba sai idan Isra'ila ta tuba daga saɓonta ga dokar Allah, ta kuma zama mai tawali'u, mai aminci, kuma mai biyayya.”

“Amsa ga rokonsa, Daniyel ya karɓi ba haske da gaskiyar da shi da mutanensa suka fi bukata kawai ba, amma kuma ya sami hangen manyan al'amuran nan gaba, har ma zuwa zuwan Mai-fansa na duniya. Waɗanda suke da'awar an tsarkake su, alhali kuwa ba su da marmarin binciken Nassosi, ko kuma yin kokawa da Allah cikin addu'a domin samun fahimta mafi bayyani game da gaskiyar Littafi Mai Tsarki, ba su san abin da tsarkakewa ta gaskiya take ba.”

“Dukan waɗanda suke gaskata maganar Allah da zuciya za su ji yunwa da kishirwa domin sanin nufinsa. Allah shi ne mawallafin gaskiya. Yana haskaka fahimtar da duhu ya rufe, yana kuma ba wa tunanin ɗan Adam ikon kamawa da fahimtar gaskiyoyin da ya bayyana.”

“Daniyel ya yi magana da Allah. Sama ya buɗe a gabansa. Amma manyan ɗaukakan da aka yi masa kuwa sun kasance sakamakon kanƙantar da kai da kuma neman Allah da himma. Bai yi tunani ba, kamar yadda mutane da yawa a wannan zamani suke yi, cewa ba kome ba ne abin da muka gaskata, matuƙar dai muna da gaskiya, kuma muna ƙaunar Yesu. Kauna ta gaske ga

Yesu za ta kai ga bincike mafi kusa kuma mai tsanani game da abin da yake gaskiya. Almasihu ya yi addu'a cewa almajiransa su tsarkaka ta wurin gaskiya. Duk wanda ya yi kasala kwarai har ya fi yin bincike mai tsanani da addu'a domin neman gaskiya, za a bar shi ya karfi kurakurai wadanda za su tabbatar da halakar ransa.”

“A lokacin ziyarar da Jibra’ilu ya kawo, annabi Daniyel bai iya karbar karin koyarwa ba; amma bayan ’yan shekaru kadan, yana marmarin ya kara sani game da batutuwan da ba a riga an yi musu cikakken bayani ba, sai ya sake sa kansa ya nemi haske da hikima daga wurin Allah. ‘A wadannan kwanaki ni Daniyel ina makoki cikakkun makwanni uku. Ban ci abinci mai dadi ba, nama ko ruwan inabi kuma bai shiga bakina ba, ban kuma shafa wa kaina mai ba ko kadan.... Sa’an nan na daga idanuna, na duba, sai ga wani mutum sanye da lilin, kugunsa kuma daure da zinariya mai kyau ta Uphaz. Jikinsa kuma kamar lu’ulu’un beryl ne, fuskarsa kuma kamar bayyanar wal’kiya, idanunsa kuma kamar fitilun wuta, hannayensa da kafafunsa kuma kamar gogaggen tagulla mai shefi a launi, muryar kalmominsa kuma kamar muryar taro mai yawa.”

Ba wanda bai gaza Dan Allah ba ne ya bayyana ga Daniyel. Wannan bayanin yana kama da wanda Yohanna ya bayar sa’ad da aka bayyana Almasihu gare shi a Tsibirin Patmos. Yanzu Ubangijinmu yana zuwa tare da wani manzon sama domin ya koyar da Daniyel abin da zai faru a kwanaki na karshe. An ba Daniyel wannan sani kuma aka rubuta shi ta wurin hurarru dominmu, wadanda karshen zamani ya zo a kanmu.” Review and Herald, Fabrairu 8, 1881.

Fassarar da Jibra’ilu, “manzon da aka wakilta daga sama,” yake kawo wa Daniyel ita ce cikawar fassarar da ya fara yi wa Daniyel a babi na tara. Hanyar “layi bisa layi,” tana bukar mu daidaita fassarar da yanayin da ke tare da ita na duka babi na tara da na goma tare, domin mu rarrabe misalin annabcin yadda ya kamata. A cikin wannan fassarar ne wahayin kogunan Ulai da Hiddekel suke haduwa.

Daniyel ya fahimta daga littattafan Irimiya da Musa cewa kubutar mutanen Allah ta kusa. A yin haka, Daniyel yana wakiltar mutanen Allah na kwanakin karshe wadanda suka fahimci cewa kubutar karshe ta mutanen Allah ta kusa. Wadannan mutanen kwanakin karshe za su gane cewa an warwatsa su a ruhaniya, kamar yadda Daniyel yake wakilta, shi wanda aka warwatsa cikin bauta ta zaman talala ta shekara saba’in a Babila. Sa’an nan za su fahimta cewa su ma, kamar Daniyel, dole ne su bayyana amsar da ta dace da halin warwatsuwar su, wadda ta yi daidai da maganin da “lokatai bakwai” na littafin Lawiyawa sura ta ashirin da shida suka wakilta.

Sa’ad da kwarewar kankan da kai wadda Daniyel yake wakilta—wato, wadda maganin da aka gabatar a cikin Leviticus ashirin da shida yake bukata—ta bayyana a kwanaki na karshe, mutanen Allah na kwanaki na karshe za su kasance sun yi zaman makoki na wani takamaiman lokaci. Wannan lokacin kuwa yana karewa sa’ad da Mika’ilu, shugaban mala’iku, ya sauko.

Za mu ci gaba da wannan nazari a talifi na gaba.

Za ku hallaka a cikin al’ummai, kasar makiyanku kuma za ta cinye ku. Wadanda suka ragu daga cikinku za su shude cikin muguntarsu a kasashen makiyanku; kuma su ma za su shude tare da su cikin mugayen ayyukan kakanninsu. In kuwa za su furta muguntarsu, da muguntar

kakanninsu, tare da laifin cin amanar da suka yi mini, da kuma cewa sun yi tafiya gaba da ni; ni ma kuma na yi tafiya gaba da su, na kuwa kawo su cikin kasar makiyansu; idan zuciyoyinsu marasa kaciya suka kasanta, sa'an nan kuma suka amince da hukuncin muguntarsu: To, zan tuna alkawarina da Yakubu, kuma alkawarina da Ishaku, kuma alkawarina da Ibrahim zan tuna; zan kuma tuna da kasar. Kasar kuma za a bar ta ba tare da su ba, za ta more Asabban ta, yayinda take kwance kufai ba tare da su ba; su kuwa za su amince da hukuncin muguntarsu: domin, hakika domin sun ki shari'o'ina, kuma domin ransu ya kyamaci ka'idodina. Duk da haka kuma, saboda dukan wannan, sa'ad da suke cikin kasar makiyansu, ba zan watsar da su ba, ba kuma zan kyamace su ba, har in hallaka su gabaki daya, in karya alkawarina da su ba: gama ni ne Ubangiji Allahnsu. Amma saboda su zan tuna da alkawarin kakanninsu, wadanda na fito da su daga kasar Masar a gaban al'ummai, domin in zama Allahnsu: ni ne Ubangiji. Littafin Firistoci 26:38–45.